

24bs00048

Datum besluitraad	: 7 mei 2024	Datum oordeelraad	: 9 april 2024
Agendapunt	:	Datum B en W	: 19 maart 2024
Volgnummer	: 24bs00048 / 24.035	Programma begroting	: 3
Gewijzigd voorstel	:	Taakveld	: 3.1
Portefeuillehouder	: M. Delhez		

Adviesnota raad

Besluiten over Concept-Meerjarenplan en -financiering Brainport Development NV

Beslispunten

1. Het door stichting Brainport vastgestelde concept-meerjarenplan 2025-2032 voor Brainport Development NV als inhoudelijke onderbouwing aan te merken voor de meerjarenfinanciering van Brainport Development NV.
2. Te besluiten tot meerjarige financiering van Brainport Development NV voor de periode 2025-2032.

Inleiding

Einde 2024 loopt de huidige periode van meerjarenfinanciering van Brainport Development NV (2020-2024) af. Voor de langjarige financiering van Brainport Development NV wordt aan de gemeenteraad gevraagd de regionale economische ontwikkel- en uitvoeringsorganisatie voor de periode 2025-2032 te financieren; dit op basis van een nieuw concept-meerjarenplan dat stichting Brainport in december 2023 heeft vastgesteld.

Beoogd effect

Realiseren van de [Brainport Agenda](#) en de [Strategische Agenda Brainport](#)

Argumenten

- 1.1. *Brainport Eindhoven heeft zich ontwikkeld als nationaal brandpunt voor de hightechmaakindustrie en draagt bij aan het bevorderen van de brede welvaart in de regio*

Brainport Eindhoven doet ertoe. Regionaal heeft Brainport Development inmiddels een onbetwiste positie als economische ontwikkelings- en uitvoeringsmaatschappij van de regionale triple helix¹, stichting Brainport. Nationaal geldt de regio inmiddels als mainport 'nieuwe stijl'. De economie van de regio draagt bij aan:

- de strategische autonomie van Europa;
- het duurzaam, toekomstig verdienvermogen van Nederland;
- innovatieve oplossingen op maatschappelijke vraagstukken (op bijvoorbeeld het gebied van gezondheid, energie, mobiliteit en klimaat);
- brede welvaart, voor iedereen.

Recente cijfers onderschrijven de betekenis van Brainport Eindhoven voor de lokale, regionale en nationale economie. Waar de voorbije 10 jaren de economische groei van de regio gemiddeld 2,5 keer zo hoog lag als landelijk, verwacht [RaboResearch](#) in 2024 voor de Brainportregio een economische groei van 1,7% tegenover 0,5% landelijk.

Die positie vraagt dat de Brainport steeds meer nationaal en in toenemende mate ook Europees een belangrijke speler is. Dat brengt nieuwe taken en verantwoordelijkheden met zich mee die op Brainport Development afkomen. Voorbeelden zijn:

¹ Triple helix is de samenwerking tussen bedrijfsleven, onderwijsinstellingen en overheden

- de Nationale Chipstrategie, waarvoor Brainport Development de penvoerder is geworden;
- de Europese Chips Act, waarin Europese regio's op het gebied van halfgeleiders met elkaar samenwerken voor het behoud van onze strategische autonomie en economische veiligheid.

Dat vraagt enerzijds dat nieuwe coalities worden gesmeed en proposities² worden gemaakt, het vraagt ook dat de regio blijft investeren in het triple helix doorontwikkelen van nieuwe sleuteltechnologieën en tech-marktcombinaties, bijvoorbeeld op het gebied van fotonica en batterijen. Daarmee blijft de regio wendbaar en maakt het zich niet afhankelijk van één technologie of bedrijf. De crisis uit de jaren '90 is immers niet eens zo lang geleden en mag zich niet herhalen.

Maar ook regionaal worden bakens verzet. De regio maakt een schaa sprong door dankzij de jarenlange inzet op economische structuurversterking van de hightech-maakindustrie. Dat betekent een grote vraag naar betere multimodale³ bereikbaarheid, nieuwe betaalbare woningen, duurzame bedrijventerreinen, voor een ieder toegankelijke voorzieningen (zorg, onderwijs e.d.) en niet in de laatste plaats (elektrische) netcapaciteit.

Hoewel bedrijven uit de regionale triple-helix hier wettelijk gezien geen directe rol hebben zien zij het duurzaam realiseren van de schaa sprong niet louter als een verantwoordelijkheid van overheden, maar nemen zij zelf ook daarvoor verantwoordelijkheid. Dit is uniek. In het organiseren van hun rol, bijvoorbeeld via een aantal op te richten publiek-private fondsen (zie hierna bij prioriteit 6) en in de sociale agenda 'Brainport voor Elkaar', vervult Brainport Development een nieuwe, belangrijke rol. Zij doet dit door haar organiserend vermogen, door technologische kennis te koppelen aan sociale innovatie, door partnerschappen te bouwen in en buiten de regio om de schaa sprong mee op te vangen en zo kansen te bieden voor elke inwoner. Voor een samenvatting van behaalde resultaten van de afgelopen jaren zie bijlage 4.

1.2 In het Concept-meerjarenplan 2025-2032 zijn er binnen de drie focusdomeinen uit de Brainport Agenda/Strategische Agenda Brainport zeven nieuwe prioriteiten gedefinieerd

Aan de hand van de vastgestelde (regionale) [Brainport Agenda](#) en de [Strategische Agenda Brainport](#) met het Rijk wordt in het concept-meerjarenplan 2025-2032 de langjarige lijn voor de drie focusdomeinen - Technologie en ondernemen; Talent én Maatschappelijke vraagstukken - doorgetrokken.

Enerzijds krijgt daarmee een aantal bestaande taken een vaste plek binnen Brainport Development. Denk aan het ondersteunen van start-ups (via [The Gate](#)) en regionaal mkb (via o.a. samenwerking met ondernemersplatforms als [Het KOP](#) en [Innovatiehuis De Peel](#)), branding, internationalisering en (innovatie)samenwerking in Europa. Anderzijds is ruimte nodig voor het leggen van nieuwe accenten, met extra inzet op een zevental prioriteiten. Deze zijn:

Technologie en ondernemen

1. Het bouwen van nieuwe posities in wereldwijde waardeketens. Denk aan nieuwe generaties batterijtechnologie voor de energietransitie, energiezuiniger en snellere chips voor de digitalisering, AI technologieën voor o.a. mobiliteitstransitie en technologie voor regeneratieve geneeskunde⁴ en zorg op afstand;

² de waarde die je als bedrijf belooft te leveren

³ met verschillende vormen van vervoer

⁴ onderzoekt en gebruikt het zelfherstellend vermogen van het lichaam voor nieuwe therapieën

2. Ontwikkelen van nieuwe fundamenten voor open innovatie met test- en proeftuinfaciliteiten, incubators⁵ en accelerators⁶. Denk aan The Gate, MARQ, Future Energy Lab Metalot, AI Hub, EDIH/klik op morgen;

Talent

3. Opschalen van succesvolle proeftuinen, om- en bijscholing en Leven Lang Ontwikkelen. Denk aan hybride docenten⁷, modulaire omscholing en het project Reskilling;
4. Structureel verbinden van hele keten van onderwijs en arbeidsmarkt. Met als doel om vanuit gezamenlijke doelstellingen afzonderlijke organisaties aan meer mensen, geld en regelruimte te helpen zoals in het project Internationalisering Onderwijs;

Maatschappelijke vraagstukken

5. In nauwe samenwerking met de MRE, bouwen aan nieuwe partnerschappen met andere regio's (betaalbaar wonen, ruimte voor bedrijvigheid, versterken van voorzieningen) om de effecten van de schaa sprong ook buiten de regio te laten landen en de druk in de regio zelf te verlichten; Voor de ruimtelijke ontwikkeling kijken we daarbij eerst naar direct omliggende regio's, zoals Vlaams Limburg en Kempen, Midden Limburg en Noordoost- en Midden-Brabant.;
6. Organiseren van publiek-private fondsvorming voor bereikbaarheid, betaalbaar wonen, talent en het programma 'Brainport voor Elkaar';
7. Ontsluiten van technologische en sociale innovatie voor maatschappelijke vraagstukken in partnerschap met de creatieve industrie (Dutch Design Foundation) en kennisinstellingen (TU/e, TNO, Fontys, etc.). Daarmee kunnen trendmatige uitdagingen zoals schaarste in energie en ruimte, klimaatverandering, vergrijzing en ontgroening worden beantwoord. Brainport Development maakt de technologische mogelijkheden bereikbaar voor de publieke partners.

1.3 De uitvoering van het meerjarenplan vraagt om een krachtige, wendbare regionale ontwikkel- en uitvoeringsorganisatie

Het triple-helix-samenwerkingsmodel van Brainport is hét voorbeeld voor economische structuurversterking, nationaal en internationaal. De kern ervan is dat bedrijven, onderwijs- en kennisinstellingen en overheden in de programmatische aanpak daarvan samen eigenaar zijn, ieder vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid. De rol van de (gemeentelijke) overheid is om:

- partijen bij elkaar te brengen;
- samenwerking te bevorderen;
- continuïteit te bieden;
- daartoe langjarig een basisorganisatie met uitvoeringskracht financieren;
- cofinancier te zijn van projecten;
- én eigenaar te zijn van activiteiten voor de versterking van vooral het woon- en leefklimaat.

Bedrijfsleven en kennisinstellingen op hun beurt:

- zorgen voor de strategische focus;
- zijn eigenaar van activiteiten voor de versterking van het domein 'technologie en ondernemen' (o.a. kennisontwikkeling en -overdracht, investeren in starters, doorgroeiërs) en, samen met de overheid, ook in het domein van 'talent' (o.a. onderwijs en arbeidsmarkt);
- en treden daarin op als cofinancier en kartrekker.

⁵ broedplaatsen

⁶ versnellers

⁷ medewerkers van bedrijven die ook in deeltijd lesgeven

Deze rolverdeling vormt de basis van de triple-helix. Het ontwikkelt zich ook verder met een bedrijfsleven dat via fondsen aanzienlijk wil investeren in regionale bereikbaarheid, betaalbare woningen, talentontwikkeling en 'Brainport voor Elkaar' (sociale agenda).

De rolverdeling maakt het ook mogelijk dat de overheidsfinanciering als cofinanciering voor provinciale, nationale en Europese programma's kan worden opgevoerd. Dat heeft er toe geleid dat in 2023 met een 'basisfinanciering' van de overheidspartners van € 4,8 miljoen een begroting is gerealiseerd van zo'n € 14,9 miljoen en een portfolio (van projecten en programma's) met een investeringsomvang van ruim € 70 miljoen.

2.1 Het meerjarenplan vraagt om aanvullende, langjarige basisfinanciering op basis van heldere uitgangspunten

De positie die de Brainportregio inmiddels nationaal en ook Europees inneemt, de extra vragen op het vlak van o.a. brede welvaart, duurzaamheid, netcongestie en de taken die daardoor op Brainport Development afkomen, vragen om een aanvullende, langjarige basisfinanciering met heldere uitgangspunten.

Deze uitgangspunten betreffen:

- a. *Voortzetting van indexering.* De bestaande indexering conform de binnen de MRE gangbare systematiek blijft behouden. De indexering voor 2025 bedraagt 6,38%.
- b. *Behoud van de (waarde van) detacheringen.* De direct in Brainport Development aandeelhoudende gemeenten (waaronder Veldhoven) hebben de door hen eerder ingezette medewerkers al in 2020 binnen de internationaal werkende teams van organisatie gedetacheerd. Het voortzetten van deze inzet is van groot belang voor de vennootschap. Voor Veldhoven bedraagt dit 1 fte;
- c. *Structurele ophoging van de basisfinanciering:* Verhoging van de basisfinanciering van Brainport Development met € 900.000,- per jaar. Dit kan verminderd worden met € 200.000,- per jaar uit een, op basis van een eerder besluit van stichting Brainport, toekenning van de Regio Deal Brainport Eindhoven. Er blijft dan een gevraagde extra overheidsbijdrage voor de 21 gemeenten over van € 700.000,- per jaar.
- d. *Verlenging van de financieringsperiode van 4 naar 8 jaar met tussentijdse mogelijkheid tot bijstelling taken en prioriteiten (monitoring en evaluatie):* Een langjarige financieringsafpraak geeft de vennootschap noodzakelijke continuïteit. Dit is nodig voor de samenwerkingsafspraken die door haar worden gemaakt voor langlopende (subsidie)programma's, zoals het Nationaal Groeifonds. Het is ook nodig om aan te sluiten bij de bedoelde looptijd (langer dan 4 jaar) van de nieuw op te zetten private fondsen. Deze fondsen dragen bij aan de maatschappelijke doelstellingen op het gebied van bereikbaarheid, betaalbaar wonen, talent en 'Brainport voor Elkaar'. De fondsen structureren, verhogen en versnellen de doelstellingen. De fondsen zullen door Brainport Development worden beheerd.

Monitoring: Om tijdens de verlengde meerjarenperiode te kunnen inspelen op veranderende taken en prioriteiten en 'maatvoering mogelijk te maken' maken we monitoringsafspraken. Aan de hand daarvan kunnen -na evaluatie- taken en prioriteiten tussentijds, éénmaal per vier jaar, worden bijgesteld. Daarmee borgen we in een langjarig programma tussentijds sturing door de overheden en kunnen we taken bijstellen op basis van de dan geldende inzichten. Zo blijft Brainport Development wendbaar. Dit is belangrijk, omdat de MRE in transitie is, en aandacht nodig zal zijn voor een zuivere verdeling in rol en taken tussen Brainport Development en MRE. De monitoring en evaluatie wordt samen met de MRE-

monitoring ingericht en door MRE uitgevoerd, zodat de regio (=gemeenten) op één moment over samenhangende, eenduidige sturingsinformatie kan beschikken.

e. *Bijdrage van het bedrijfsleven:*

Het regionale bedrijfsleven draagt, tenminste gedurende deze meerjarenperiode van 8 jaar, via de vier private fondsen structureel bij aan de sociaal-maatschappelijke uitdagingen waarvoor de publieke partners in de Brainportregio staan. Prioriteit 6 uit het Conceptmeerjarenplan 2025-2032. Deze private bijdrage is nieuw en komt bovenop de private bijdrage die al via overige projecten en programma's loopt. De fondsmiddelen zullen, net zoals bij de Regio Deal Brainport Eindhoven, worden verdeeld via de fonds BV van Brainport Development. Het beheer van de fondsen wordt - via een dienstverleningsovereenkomst - bij Brainport Development belegd. De kosten hiervan komen geheel ten laste van de private fondsen. De private partners dragen zo, naar verwachting, jaarlijks gedurende tenminste 8 jaar zo'n €500-600 duizend euro bij aan de kosten van uitvoering van deze prioritaire opgave door de vennootschap.

Een en ander leidt tot de volgende verdeling van de jaarlijkse overheidsbijdrage aan de begroting van Brainport Development:

TABEL 1 (Is)

2024	Inwonerbijdrage via MRE	Aandeelhouders- bijdrage	Totaal
Best	81.515	211.244	292.759
Eindhoven	643.060	1.739.351	2.382.411
Helmond	250.400	603.148	853.548
Veldhoven	122.472	308.361	430.833
MRE (overige 17 gemeenten)	1.022.020	0	1.022.020
Totaal	2.119.467	2.862.104	4.981.571

TABEL 2 (Wordt)

2025	Inwonerbijdrage via MRE	Aandeelhouders- bijdrage	Totaal
Best	113.999	224.721	338.720
Eindhoven	899.877	1.850.322	2.750.199
Helmond	350.117	641.629	991.746
Veldhoven	170.983	328.035	499.018
MRE (overige 17 gemeenten)	1.419.713	0	1.419.713
Totaal	2.954.689	3.044.706	5.999.396

De in 2024 ontvangen MRE-bijdrage (exclusief C4-bijdrage⁸ en fte's) per inwoner bedraagt € 2,64. Op basis van het voorstel zal deze bijdrage per inwoner in 2025 stijgen naar € 3,65 (zie 'breakdown' hieronder). Ten opzichte van 2024 is er dus sprake van een stijging van € 1,01 per inwoner.⁹

Overheidsbasisfinanciering 2025 - deel inwonerbijdrage

⁸ C4 = Best, Eindhoven, Helmond, Veldhoven

⁹ In de begroting 2025 MRE zijn inmiddels de definitieve inwoneraantallen per 1-1-2024 bekend en gehanteerd. Best: 31.220, Eindhoven: 246.443, Helmond: 95.884, Veldhoven: 46.826, overige: 17.388.807. Totaal: 809.180 inwoners.

Basisfinanciering 2024	€	2,64
Indexering conform kadernota MRE	€	0,15
Extra gevraagde inwonerbijdrage Brainport Development NV (ad. € 700.000)	€	0,86
Totaal	€	3,65

2.2 Voortzetting van de wijze van financiering

De wijze van financiering van Brainport Development wordt niet gewijzigd (muv de termijn). Uitgangspunt blijft dat:

- de overheidsfinanciering een subsidie is (inclusief uitvoeringsovereenkomst);
- de subsidie meerjarig is;
- de subsidie in jaarlijkse tranches op aanvraag (jaarplan) wordt verstrekt om de in het plan beschreven doelen te realiseren (opdracht);
- de uitvoeringslast zo laag mogelijk wordt gehouden, nl. één aanvraag- en afrekenmethodiek. De MRE fungeert daarbij als Betaalautoriteit voor de inwonerbijdrage van het geheel van de 21 gemeenten én voor de afzonderlijke bijdrage van de direct aandeelhoudende gemeenten Best, Eindhoven, Helmond en Veldhoven;
- de subsidieverstrekking (op aanvraag) en begroting en verantwoording van Brainport Development zelfstandige, maar wel aan elkaar gerelateerde trajecten betreffen;
- de informatievoorziening aan algemeen bestuur van MRE en de gemeentebesturen over de uitvoering en realisatie van de jaarplannen optimaal worden geborgd.

Kanttekeningen en risico's

2.1 *De besluitvorming van de meerjarenfinanciering Brainport loopt parallel aan de zienswijzeprocedure begroting MRE, waarbij in beide gevallen wordt verzocht om verhoging van de inwonerbijdrage.*

Parallel aan de besluitvorming over de meerjarenfinanciering Brainport wordt in alle 21 gemeenten van de Metropoolregio Eindhoven een zienswijzeprocedure doorlopen over MRE-begroting 2025 en daarin opgenomen consequenties van de doorontwikkeling van de MRE-organisatie. Dit is hier relevant, omdat deze doorontwikkeling ertoe leidt dat de inwonerbijdrage aan de MRE van alle gemeenten wordt verhoogd. Deze verhoging komt bovenop de verhoging van de inwonerbijdrage voor de meerjarenfinanciering van Brainport Development. De zienswijzeprocedure is op het moment van dit schrijven voorzien in uw raadsvergadering van 7 mei a.s.

De optelsom van beide inwonerbijdrages vraagt dat sprake is van een rolzuivere, elkaar aanvullende verhouding en samenwerking tussen Brainport Development NV en de organisatie van de Metropoolregio Eindhoven. Zeker omdat de MRE-organisatie in een veranderingsproces zit. We moeten voorkomen dat we taken dubbel doen. Daarom maken we monitoring- en evaluatie-afspraken, aan de hand waarvan taken en prioriteiten tussentijds kunnen worden bijgesteld.

Financiën

De bijdragen aan Brainport Development lopen begrotingstechnisch al via de MRE. In de begroting komen de budgetten voor MRE en Brainport Development samen op taakveld 3.1.

In de huidige meerjarenbegroting is dekking beschikbaar voor deze voorgestelde aandeelhoudersbijdrage van € 328.035. Net als met de 4 regiobrede GRen wordt jaarlijks bezien of de toegepaste indexering past binnen het beschikbare budget. De gemeente indexeert namelijk op een andere manier dan de 4 regiobrede GRen. Ook voor de detachering van 1 fte (€ 120.000) naar/ aan Brainport Development is budget beschikbaar binnen de begroting.

De verhoogde inwonerbijdrage via de MRE loopt via de begroting van de MRE voor 2025 en de zienswijze die de raad daarop geeft. Met deze instemming met de meerjarenfinanciering voor Brainport Development is het logisch dat in de zienswijze op de begroting 2025 van de MRE geen opmerkingen worden gemaakt over dit onderdeel.

Als gevolg van deze meerjarenfinanciering stijgt de bijdrage aan Brainport Development voor het deel dat via de inwonerbijdrage van de MRE loopt, samen met de 20 regiogemeenten, voor Veldhoven met € 48.000. Dit komt terug in de begroting voor 2025 van de MRE.

Communicatie en samenspraak

De besluitvorming door uw raad (evenals die van de andere regionale overheden) zal uiteindelijk de basis vormen voor vaststelling van het meerjarenplan en de bijbehorende financiering voor de periode 2025-2032 in de Algemene vergadering van Aandeelhouders van Brainport Development NV van 2 december 2024. Over dat besluit wordt u op dat moment geïnformeerd.

Uitvoering / planning

Parallel aan de besluitvorming in de gemeenteraad van Veldhoven:

- vindt in de gemeentebesturen van Best, Helmond en Eindhoven en in het Algemeen Bestuur van de Metropoolregio Regio Eindhoven besluitvorming plaats over de meerjarenfinanciering van Brainport Development; dit op basis van -in de kern- hetzelfde voorstel. De Metropoolregio doorloopt daarvoor de gebruikelijke zienswijzeprocedure. Uw besluit over dit voorstel gaat ook over uw zienswijze in het nog te nemen besluit door de Metropoolregio, voorzien op 3 juli a.s. De besluitvorming door de regionale overheden zal uiteindelijk leiden tot vaststelling van het meerjarenplan en de bijbehorende financiering voor de periode 2025-2032 in de Algemene vergadering van Aandeelhouders van Brainport Development NV van 2 december 2024;
- wordt in alle 21 gemeenten van de Metropoolregio Eindhoven een zienswijzeprocedure doorlopen over de doorontwikkeling van de Metropoolregio, hier relevant, omdat deze doorontwikkeling ertoe leidt dat de inwonerbijdrage van alle gemeenten wordt verhoogd en wel met € 0,22 per inwoner. Voor Veldhoven komt deze verhoging neer op circa € 10.000 per jaar. Deze verhoging komt bovenop de verhoging van de inwonerbijdrage ten behoeve van de meerjarenfinanciering van Brainport Development.

Bijlagen

1. Concept-Meerjarenplan 2025-2032 Brainport Development NV
2. [Brainport Agenda](#)
3. [Strategische Agenda Brainport](#)
4. samenvatting behaalde resultaten regionale triple helix
5. korte toelichting op organisatie Brainport

Resultaat van de behandeling in de oordeelsvormende raad

Reactie college n.a.v. behandeling in de oordeelsvormende raad

Burgemeester en wethouders van Veldhoven,

J.H.J. Sanders
gemeentesecretaris/algemeen directeur

M.J.A. Delhez
burgemeester